

ARS DEDICATORIA

ÎN COLECȚIA BIBLIOTECII „TÂRGU-MUREȘ”

*Claudia ȘATRAVCA,
director, Filiala „Târgu-Mureș”*

Abstract

The article is about the book donations that increase the library collection. Dedications and autographs, belonging to men of culture or science, leaders, professional gives a sentimental value to the book, contribute to establish friendship and partnership relations. The author, director of the Târgu-Mureș Branch, describe this special collection of the branch.

Keywords: *Public library Târgu-Mureș, collection, book donation, autographs, dedications.*

* * *

Probabil, nu există profesie și, implicit, instituție care ar fi mai nedreptățite în aprecieri decât bibliotecarul și biblioteca. Opinia precum că biblioteca este locul unde se depozitează și se păstrează istoria gândirii umane exprimă doar o parte din adevăr, cealaltă parte constând în afirmația, deloc metaforică, de altfel, că biblioteca este un organism viu, în continuă evoluție, în necutență metamorfozare, în neobosită muncă de propagare iluministă a valorilor ferecate între copertele cărților.

Spune o vorbă: Bibliotecarul este omul zidit între cărți. Îmi permit să nu fiu de acord cu această definiție poetică a activității bibliotecarului, deoarece a fi „zidit” presupune o stare de stagnare, la fel ca și cea de „paradis”, metaforă aparținând scriitorului argentinian de mare succes universal Jorge Luis Borges, care afirma: „Eu mi-am închipuit întotdeauna paradisul ca pe o bibliotecă...” Or, în context modern, profesia de bibliotecar este una dintre cele mai mobile, mai solicitante sub aspectul instruirii continue, al informării permanente, al contactelor cu publicul, fie că este

vorba despre creatori consacrați de cărți sau despre consumatori ai acestora, despre cititori cu vechime în „zăbava” lecturilor împătimate sau despre picii de grădiniță care abia învață să răsfoiască o carte fără să rupă colțurile filelor.

Un argument forte în favoarea afirmației „biblioteca este un organism viu” ar fi și faptul că această instituție creează valoare adăugată și asta prin diseminarea cunoștințelor, trăirilor, experiențelor înveșmântate în cuvântul scris. O carte devine valoare doar atunci când este citită. Până atunci, ea nu este decât un obiect oarecare de pe un lung și monoton raft de bibliotecă. Și bibliotecarul este cel care dă impuls, stimulează această mirifică transformare a cărții din „capital mort” în „viața însăși” (filozoful reformator italian Philippo Turati spunea în acest sens: „Biblioteca este numai acolo unde se dă viața cărții”).

Dintre numeroasele schimbări ce s-au produs în Republica Moldova după proclamarea independenței a fost și această rocadă la nivel de mentalitate, raportată la rostul bibliotecilor și al bibliotecarilor. Apărut în ultimul deceniu al secolului XX, în peisajul sociocultural al Chișinăului, acest nou gen de biblioteci-filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” – ele sunt accesibile publicului larg, integrate temeinic în comunitate, inițiatore și animatoare active de dialoguri multiple între diverși subiecți, implicați, într-un mod sau altul, în viața cărților. Acest eveniment a însemnat o adevărată revoluție în gândirea colectivă, o reformare din temelii a statutului și imaginii bibliotecarului. Ne-am asumat plener schimbarea ca pe unica posibilitate

de a supraviețui într-o lume nouă, bazată pe principiile performanței și cunoașterii continue.

Filiala „Târgu-Mureș” promovează aceste principii deja de 17 ani, perioadă în care, îndrăznesc să afirm, a săvârșit un salt spectaculos pe scara valorică. Acest lucru este confirmat, în particular, de modul cum s-a dezvoltat fizic colecția de carte – am început cu 5309 volume, donate de către cititorul instituției în persoana Bibliotecii Județene Mureș (director – Dimitrie Poptămaș), pentru a ajunge, la 1 ianuarie 2013, la circa 39 mii de documente, 37 mii dintre ele fiind cărți. Dar confirmat plenar și de numeroasele raporturi de prietenie și parteneriat, stabilite și cultivate cu grijă, de-a lungul anilor, de către angajatele bibliotecii. Oglinda acestor raporturi viabile și lucrătoare sunt mass-media timpului, dar și cărțile cu dedicații și autografe, oferite bibliotecii și cititorilor de către personalitățile care au pășit pragul instituției cu diverse ocazii sau donate pentru bibliotecă în alte circumstanțe.

Prezenți la deschiderea Bibliotecii „Târgu-Mureș” (31 august 1996), intelectualii din Chișinău și Târgu-Mureș au venit la „casă nouă” cu cele mai scumpe daruri – cărțile, unele însoțite de inscripții omagiale de o finețe aparte. De aici s-a ivit și necesitatea constituirii colecției *Cărți cu dedicații*, care validează relațiile de colaborare și prietenie cu personalități marcante din domeniul cărții, literaturii, artei, culturii, științei, vieții sociale etc. Colecția reprezintă pentru bibliotecă un veritabil tezaur, deoarece în ele sunt întipărite gândurile, emoțiile, trăirile donatorilor în acele momente. Aceste cărți, în prezent 412 la număr (inclusiv 297 din Moldova și 115 din România), sunt unicate, cu mare încărcătură informativă și emoțională, adevărate mărturii ale timpului, căruia îi aparțin.

Dintre miile de exemplare ale unei cărți, date la tipar, unul este deosebit, personalizat, deoarece vine direct spre cel care deschide volumul cu dedicație. Prezența dedicației îi retracează cărții valoarea comercială și îi conferă valoare sentimentală, capabilă să alimenteze amintiri, emoții, studii, concluzii etc. Dedicatiile și autografele, aparținând unor oameni de litere, de cultură sau de știință, lideri de opinie, profesioniști de marcă, împătimiți de lectură, conferă cărților o valoare dublă: cea creată de către autor în procesul scrierii și cea de mărturie vie a timpului în perpetuă goană, a omului „sub vremi”. De fapt, este greu să delimitați aceste două tipuri de valoare. Nu în zadar poetul, criticul și istoricul literar român **Șerban Foarță** vorbește despre o anume artă a dedicației („*ars dedicatoria*” – îi spune el), parte a modului de gândire artistică a autorului, parte a conținutului cărții, pe care este executat înscrisul. Dedicatia anulează distanța dintre cel care o oferă și cel care o primește, transformând cartea dintr-o marfă oarecare într-un dar unic și inestimabil, valoros prin oportunitatea de „a citi”, fie și o singură pagină, un sin-

gur cuvânt, din opera complexă cu titlul *Lu-mea interioară a autorului*, de a „interpreta” caracteristicile portretului său psihologic și de creație. Scriitorul rus Maksim Gorki, un recunoscut maestru al dedicațiilor, afirma că acestea sunt *o modalitate inedită de a comunica de la om la om cu cititorul individual sau cu cititorii unei biblioteci*. În acest sens, este evident că dedicațiile constituie cheia spre incommensurabilul tărâm al relațiilor dintre oameni într-un context temporal și spațial bine definit.

Dedicațiile lăsate pe cărțile din colecția Bibliotecii „Târgu-Mureș” sunt diverse ca mesaj și conținut, prin autorii și destinarii lor, ca ocazie și context spațio-temporal, dar mai ales prin acele fire afective invizibile (pentru că țin nu de material, ci de spiritual), și totuși atât de trainice, încât pot să reziste presiunea timpului și metamorfozele imprezvizibile ale caracterelor umane.

Un capitol aparte și extrem de drag nouă îl alcătuiesc dedicațiile oferite bibliotecii de către „nașii de botez” ai instituției – bibliotecarii, scriitorii, oamenii de cultură, generoșii cititori și donatori de carte de la Târgu-Mureș. Este suficient să specific că 50 la sută, adică 19 107 de cărți, din colecția bibliotecii provin din donații târgumureșene.

Distinsul om de cultură, ex-directorul Bibliotecii Județene Mureș, **Dimitrie Poptămaș**, care rămâne, până în prezent, patronul spiritual al instituției noastre, a contribuit în mod decisiv nu numai la constituirea colecției de carte, dar și la stabilirea unui parteneriat viabil dintre intelectualii târgumureșeni și chișinăuieni. Ca rezultat, s-au întreprins vizitele reciproce, în special în cadrul Zilelor Bibliotecii „Târgu-Mureș”, fiecare soldându-se cu importante donații de carte, însoțite de dedicații oferite bibliotecii, cititorilor și angajaților.

Dimitrie Poptămaș avea grijă să ne aducă de fiecare dată cărți cu dedicațiile unor personalități din Târgu-Mureș. Perso-

nal, a făcut dedicații pe șapte cărți atât în calitate de autor, cât și de prefațator. Volumul *Philobiblon mureșean. O viață printre oameni și cărți*, considerat, pe bună dreptate, rodul muncii sale de o viață (pe durata a mai bine de 50 de ani), conține o dedicație adresată bibliotecii, din care cităm: *„Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» această carte născută și din colaborarea noastră în semn de apreciere și recunoștință pentru reciprocitate culturală, ca îndemn la speranțe și la realizarea idealurilor comune. 30 ianuarie 2004.”* Oferită în contextul participării sale la Salonul Internațional de carte pentru copii (luna aprilie a aceluiași an), această dedicație a definit obiectivele comune, spre care ne orientăm activitatea noi, bibliotecarii de la Chișinău, dar și colegii noștri de la Târgu-Mureș. Altă dedicație semnată de către Dimitrie Poptămaș, pe noua sa carte editată în 2009, *Reflecții despre carte, bibliotecă și lectură*, sună astfel: *„Cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș» din Chișinău, această carte despre cărți, reflecții culese din mulți autori români și străini, cu prețuire din partea autorului, 16 februarie 2010.”* Pe cartea de specialitate *Bibliografia cărților, albumelor și hărților editate în Județul Mureș. 1996-2000*, al cărei prefațator este, ne-a scris: *„Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» și cititorilor ei, pe care cu răbdare și pricepere o conduce Claudia Șatravca, acest «model» ales și bilanț de edituri mureșene, 14 octombrie 2003.”*

Dedicațiile semnate de către prof. Dimitrie Poptămaș în cadrul vizitelor sale la biblioteca noastră confirmă, o dată în plus, avantajele reciproce ale colaborării și prieteniei sub semnul Cărții dintre cele două municipii și biblioteci. Voi menționa că Dimitrie Poptămaș a știut să transmită acest entuziasm și colegilor săi. Astfel, Liliana Moldovan a donat bibliotecii noastre cărțile sale de specialitate: *Indiscreții în bibliotecă și Introducere în managementul serviciilor de bibliotecă*, însoțindu-le cu dedicații pe cât de simple, pe atât de dragi nouă, bi-

bliotecarilor chișinăuieni: „*Bibliotecii «Târgu Mureș» din Chișinău din partea autoarei. L. Moldovan. 28 martie, 2011.*”

Tradiția acestei frumoase prietenii este menținută și de actuala conducere a Bibliotecii Județene Mureș în persoana directorului **Monica Avram** care scria la prima sa vizită: „*Când pășești în Biblioteca «Târgu-Mureș» ai sentimentul copleșitor de acasă că intri într-o mare și frumoasă familie care te primește cu căldura cuvântului, a cărților și a oamenilor care îi trec pragul în fiecare zi.*”

Dr. Nicolae Băciuț, personalitate complexă și universală (scriitor, cercetător, editor, publicist, lider de opinie, de mai bine de un deceniu – director al Direcției de cultură, culte și patrimoniul cultural național Mureș, redactor-șef al revistei *Vatra veche*, directorul Galeriei de Artă Religioasă „Deisis”), este nelipsit de la evenimentele bibliotecii încă de la inaugurarea ei. Astfel, dumnealui este unul dintre cei mai vechi și mai fideli prieteni ai bibliotecii, ceea ce îi dă dreptul să se întoarcă „*mereu de-acasă, acasă*”. Cum e firesc între prieteni, Nicolae Băciuț își împărtășește cu noi bucuriile apariției noilor sale cărți, însoțind fiecare volum donat cu dedicații de suflet pentru eventualii cititori. De exemplu, în cartea pentru copii *Jocuri încrucișate* scrie: „*Cu speranța că vom redescoperi împreună copilăria.*” În *Lina lumină* îi urează cititorului adult ca „*lina lumină să-i lumineze căile tinereții fără bătrânețe*”.

Un alt prieten sincer al bibliotecii noastre este omul de cultură târgumureșean **prof. dr. Valentin Marica**, poet, jurnalist, senior-editor la Societatea Română de Radiodifuziune – Studioul Regional Târgu-Mureș, președintele Fundației culturale „Cezara”, director al Centrului de studii literare „Grigore Vieru”, autorul celei mai vaste colecții de carte proprie cu dedicații (12). Fiecare dintre acestea poartă amprenta personalității inedite a autorului, marcată de simplitate, profunzime și sensibilitate: „*Ție, Cititorule, raiul cuvintelor*”; „*Ție, Cititoru-*

le, din surâsul Cuvântului! Cu încredere în frumusețea gândului și a sufletului. Cu prețuire, Valentin Marica.”

Lazăr Lădariu, redactor-șef la cotidianul *Cuvântul liber* din Târgu-Mureș, ex-deputat în Parlamentul României, participând la Zilele Bibliotecii „Târgu-Mureș” în 2001 și 2003, ne-a donat cărțile sale *Onomastica ierbii, Prezent, Veghe cu fluturi*. Într-una din dedicații scrie: „*Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» și cititorii ei, această îmbrățișare frățească, cu prețuirea și omagiul lui Lazăr Lădariu.*”

„*«Puiul» Bibliotecii Județene Mureș crește frumos la Chișinău*”, este o frază des întâlnită în articolele scriitorului din Toplița (jud. Harghita), **prof. Ilie Șandru**, dedicată instituției noastre. Este unul dintre cei mai activi promotori ai imaginii Bibliotecii „Târgu-Mureș”, participând practic la toate edițiile Zilelor Bibliotecii „Târgu-Mureș” și la Hramul Chișinăului. Pe cărțile sale *Basarabia iarăși și iarăși și Inima timpului* ne-a lăsat dedicații simple, dar scrise cu mult drag: „*Pentru cititorii Bibliotecii «Târgu-Mureș», cu toată dragostea*”; „*Cu urări de bine*”; „*Cu sentimente de stimă și prețuire.*”

Dedicații de suflet pe cărțile donate ne-au mai lăsat și alte marcante personalități mureșene care ne-au trecut pragul. Bunăoară, **conf. univ. dr. Cornel Moraru** a notat pe cartea sa *Obsesia credibilității: «Dăruind această carte mă bucur că mă aflu aici, la Biblioteca «Târgu-Mureș»*. *Aș vrea ca această bibliotecă, făcută cu mare suflet și profesionalism să fie utilă nu numai cititorului obișnuit, dar și pentru elite, și să ajungă renumele Bibliotecii Județene Mureș, octombrie 1997.*” Ne-au lăsat emoționante autografe pe cărțile lor și scriitorii Mihai Suci, Zeno Ghițulescu, N. Ioan Ciolan etc. Aflându-se la Chișinău, a vizitat biblioteca noastră și dna Maria Borzan, director al Muzeului Etnografic din Reghin, donându-ne cartea-album *Muzeul Etnografic Reghin* cu următoarea dedicație: „*Cu prilejul trecerii prin Chișinău, lăsăm aici, la Biblioteca «Târ-*

gu-Mureș» o parte din sufletul nostru. Dumnezeu să ne aibă în pază pe toți. 12 noiembrie 2000.”

Pe parcursul anilor am avut ocazia să particip la tradiționalele *Zile târgumureșene* și la alte activități culturale din Târgu-Mureș și de fiecare dată mă întorceam cu numeroase cărți cu **dedicații ale unor oameni de cultură și știință**: Grigore Ploieșteanu, Ion Ranga, Serafim Duicu, Ana-Maria Crișan, Dumitru Husar, Răzvan Ducan, Cornelia Jinga Hetrea etc.

Un capitol important îl alcătuiesc, în colecția noastră, donațiile altor personalități notorii din alte centre culturale ale României, inclusiv din domeniul biblioteconomiei. Regretatul **Traian Brad**, ex-directorul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, înflăcăratul inițiator al deschiderii la Chișinău a bibliotecilor de carte românească, prezent la inaugurarea Bibliotecii „Târgu-Mureș” și la alte evenimente importante, ne-a lăsat o singură dedicație, oferită în calitate de coautor al studiului monografic, dedicat satului natal, *Pânade – 700 de ani: „Cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș» cu prețuirea lui Traian Brad, Chișinău, 31 august 1999.”* În fiecare an, de ziua sa de naștere, se afla la Chișinău, la Zilele Bibliotecii „Transilvania”. Cartea vieții sale *Lectura publică la Cluj*, apărută în 2001, Traian Brad visa s-o lanseze la Chișinău și s-o ofere personal prietenilor de aici și bibliotecilor. Dar nu a fost să fie... Oricum, valoroasa lucrare a ajuns la noi, dedicația fiind scrisă de colega sa **Doina Popa**: „*Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» – această istorie a lecturii și a bibliotecii clujene, la scrierea căreia am fost martor și consilier când a fost nevoie și pe care Traian Brad, distinsul cărturar, minunatul nostru coleg și prieten, nu a reușit să v-o ofere personal. Cu prietenia și prețuirea colegilor de la Cluj. 8 octombrie 2002.*”

Directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, **dr. Teodor Ardelean**, ex-deputat în Parlamentul României, participând la un eveniment cultural în

incinta Bibliotecii „Maramureș”, lansându-și cartea *Din Hiperboreea... în Iberia*, a donat un exemplar cu dedicația: „*Bibliotecii «Târgu-Mureș» din Chișinău nostru drag, acest semn de admirație și simpatie din partea autorului. Chișinău, 18 aprilie 2007.*”

Prof. Victor Petrescu, ex-directorul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, vizitându-ne biblioteca (2000, 2002, 2010), ne-a donat cărțile: *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița* și *Moștenirea Văcăreștilor*, fiecare cu dedicație: „*Cititorilor cu avânt de a contribui la cartea limbii române*”; „*Un gând curat împreună cu stima și considerația autorilor pentru propășirea culturii românești din toate timpurile.*”

O onoare pentru instituția noastră este dedicația remarcabilului bibliolog, redactor-șef al revistei *Biblioteca* (București), **Emil Vasilescu**, lăsată pe monografia *Vladimir Streinu: „Bibliotecii «Târgu-Mureș», mă bucur că această carte despre un mare critic și istoric literar român se află la întâlnirea cu minunatul public basarabean. Omagiul autorului. 12 octombrie 2002.”*

Bunul nostru prieten **Nicolae Busuioc**, scriitor și fost director al Bibliotecii Județene „Gheorghe Asachi” din Iași, fiind invitat la Zilele Bibliotecii „Târgu-Mureș”, în 2000, ne-a oferit în dar trei cărți ale sale cu „*urări de lectură plăcută cititorilor.*”

Ne mândrim cu faptul că în colecția *Cărți cu dedicații* a bibliotecii cititorii pot găsi și numele altor personalități marcante din România: **Octavian Ghibu**, om de cultură, fiul lui Onisifor Ghibu, a donat cartea *Despre educație* cu autograful: „*Bibliotecii «Târgu-Mureș», cu ocazia Zilelor Ghibu, Chișinău, 30 mai 1997*”; **Nichita Danilov**, scriitor și diplomat („*Dnei directoare a Bibliotecii «Târgu-Mureș», Claudia Șatravca, omagiul autorului. 2000*”), dedicație scrisă pe cartea *Nouă variațiuni pentru orgă*; **Constantin Simirad**, scriitor, fost primar de Iași, pe cartea sa *Audiențe în aer liber* scrie: „*Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» cu un respect nemăsurat,*

pentru cititorii ei din partea autorului. 12 mai 2000” ș.a. Sincere urări de bine, sentimente de prietenie și prețuire pentru bibliotecari și cititori **exprimă în dedicațiile lor** prof. Ovidiu Bădina (București); dr. în filologie Doina Butiurca (Iași); Ioan Chindriș, istoric (Cluj-Napoca); Minerva Chira, scriitoare (Oradea); Lidia Constantinescu, scriitoare (București); Emilian Marcu, scriitor (Timișoara); Florica Bud, scriitoare (Baia Mare); Corneliu Filip, scriitor, jurnalist (Botoșani); Ștefan Ghilimescu, critic, istoric literar, poet, publicist (Târgoviște); Ion Muscalu, scriitor (Iași); Costică Asăvoaie, cercetător științific (Iași); Constantin Mustață, jurnalist, scriitorii (Cluj-Napoca); Ion Mărgineanu (Alba Iulia); Teodor Tanco (Cluj-Napoca); Constantin Novac (Constanța); Ion Miloș, scriitor, jurnalist, traducător (Suedia); Mircea Albu (Cluj-Napoca); Octavian Onea, scriitor, istoric, publicist (Câmpina); Constantin Zisu, scriitor, artist plastic (București) ș.a.

Încă de la inaugurarea Bibliotecii „Târgu-Mureș”, oamenii de cultură și de știință, personalitățile autohtone din diverse domenii de activitate ne-au fost alături, punând umărul la realizarea în fapt a misiunii de promovare a valorilor autentice – naționale și universale, de diseminare a tradițiilor strămoșești, de cultivare a deprinderilor de lectură. Și dacă este adevărat că valoarea unei biblioteci se măsoară prin calitatea prietenilor săi, atunci avem tot dreptul să ne considerăm o bibliotecă valoroasă, ancorată ferm în realitate, cu un

mare potențial de dezvoltare în consens cu imperatiile biblioteconomiei moderne. Fiind nu numai oaspeți frecvenți la activitățile organizate de bibliotecă, dar și protagoniști nemijlociți ai acestora, personalitățile autohtone au lăsat instituției noastre, de-a lungul timpului, numeroase dedicații și autografe pe cărțile donate.

Colaborarea cu regretatul poet academician **Grigore Vieru** a început acum doisprezece ani, când fusese invitat la o serată literară dedicată lui Marin Sorescu. A acceptat cu plăcere, deoarece îl cunoscuse personal, fiind și admiratorul operei sale. De atunci venea la bibliotecă ori de câte ori apărea vreo ocazie, în special la Zilele Bibliotecii, favorabile pentru întâlnirile cu cititorii și cu scriitorii din Târgu-Mureș, pentru discuții, dialoguri literare, lansări și prezentări de carte, donații de carte cu dedicații. Una dintre acestea ne-a fost oferită de către Grigore Vieru în cadrul unui eveniment cultural desfășurat la bibliotecă: „*Cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș» care își merită numele, cu drag și credință în izbânda dreptății noastre. 19 februarie 2001.*” Participând la lansarea cărții *Acum și în veac* la Filiala „O. Ghibu”, am avut posibilitatea să completez colecția *Cărți cu dedicații* a bibliotecii noastre cu o valoroasă lucrare, pe care marele poet a notat: „*Prietenilor mei de la Biblioteca «Târgu-Mureș», bucurându-mă că au norocul de a frecventa asemeni biblioteci. 26 noiembrie 2001.*”

Academicianul **Mihai Cimpoi**, prietenul devotat al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și al filialelor ei, nu refuză nici o dată invitațiile noastre, venind întotdeauna cu cel mai prețios cadou – cartea. Famosul eminescolog ne-a onorat cu prezența sa chiar din anul deschiderii instituției noastre. Nu a fost ediție a Zilelor Bibliotecii „Târgu-Mureș” la care să nu participe dumealui, impresionându-ne cu noile sale apariții editoriale, însoțindu-le, de fiecare dată, cu dedicații. Prezentăm câteva dintre cele 12 dedicații din colecția bibliotecii,

semnate de Mihai Cimpoi: „...Cu urări de bine Bibliotecii «Târgu-Mureș» această osteneală a mea”; „Cititorilor bibliotecii acest măr de aur româno-european (cartea *Mărul de aur*)”; „Bibliotecii acest Zeu ascuns pe care l-am scos din labirint” etc.

Nicolae Dabija, unul dintre reprezentanții proeminenți ai generației șaptezeciste, vine la sărbătorile bibliotecii nu numai de drag de carte și cititori, dar și pentru dialogul cultural cu scriitorii din Târgu-Mureș, pe care îi apreciază pentru verticalitate și devotament față de biblioteca lor de la Chișinău. Ca și alți confrăți ai săi, distinsul scriitor și publicist pune accent în dedicațiile sale pe relația scriitor-cititor: „Bibliotecii «Târgu-Mureș», urări de multe cărți și cât mai mulți cititori, cu inima lui Nicolae Dabija. 16 februarie 2010” (pe cartea *Harta noastră care sângeră*); „Cititorilor să apere cele care ne apără – valorile românești, le dorește și își dorește Nicolae Dabija. 24 ianuarie 2003” (pe cartea *La Est de Vest*).

Distinsa doamnă **Eliza Botezatu**, critic literar, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, este mai mult decât un prieten al bibliotecii – mai bine de 12 ani fiind președinta Clubului „Lecturi literare” care activează în cadrul instituției noastre. Dedicățiile Elizei Botezatu sunt de fiecare dată inspirate, cu îndemn clar la lectură adresat cititorilor mari și mici: „Bibliotecii «Târgu-Mureș» cu drag și cu apreciere. Biblioteca D-voastră e frumoasă pentru ochi, e comodă pentru lecturi, e îmbietoare pentru suflet. Vă urez să vă păstrați aceste virtuți. Cu simpatie Eliza Botezatu. 16 noiembrie 1999”; „Cititorilor – începători de la Biblioteca «Târgu-Mureș», această expresie de dragoste și de interes pentru cuvântul scris, îndemnându-i să se împrietenească de mici cu Cartea. Ea, numai Cartea, te face un om interesant, care are ce spune și altora. Mai 2004.”

Scriitorul **Vladimir Beșleagă** a ales biblioteca noastră nu numai pentru cărțile și edițiile periodice, pe care le citește aici încă de la inaugurare, dar și pentru comodita-

te – este vecinul nostru, mereu dispus să anime activitățile organizate, să provoace participanții de orice vârstă la discuții, polemici, dezbateri pe diverse teme. În acest context, par firești dedicațiile sale adresate cititorilor și bibliotecii în calitate de formatoare de utilizatori competenți: „Cordiale urări de cât mai... muuulți și... aaageri cititori” (2009); „Urez Bibliotecii «Târgu-Mureș» acces la multe, multe inimi de cititori, punți spirituale durabile între cele două orașe: Chișinău – Târgu-Mureș, colaboratorilor ei multă sănătate, lumină în suflet, fericire. 2 decembrie 1999”; „Pentru Biblioteca Târgu-Mureș – adevărat focar al renașterii naționale, mii și mii de cititori” (2003), „Minunatului colectiv al Bibliotecii «Târgu-Mureș», ghidat în mod absolut... matern de dna Claudia Șatravca, important centru de cultură și educație românească a tineretului, în special dnei Tatiana Șatravca, care a trudit la elaborarea acestui indice bibliografic, dând dovadă de multă competență și profesionalism, ca un semn de dragoste și recunoștință din partea celui subsemnat, care vine să aducă prin acest text, toată dăruirea inimii – Vladimir Beșleagă” (2013). (Dedicăție pe biobibliografia *Vladimir Beșleagă: „...în creație axul moral este totul”*, elaborată de biblioteca noastră).

Poetul și omul politic Ion Hadărcă a fost și rămâne alături de bibliotecă, considerându-le importante focare de cultură și de promovare a cărții. De fiecare dată, la invitația noastră, venea cu plăcere și cu un cadou – o carte nouă. Scriitorul a donat bibliotecii patru cărți cu dedicații, adresându-le celor chemați să valorifice înțelepciunea cuvântului scris: „Cititorilor mei dragi de la «Târgu-Mureșul» chișinăuian, la un jubileu semnificativ de cinci anișori! 12 octombrie 2001” (pe cartea *Arena cu iluzii*); „Doamnei Claudia Șatravca – acest semn de prețuire înaltă. 4 iulie 1997” (pe cartea *Ambasadorul Atlantidei*).

Un capitol aparte îl constituie cărțile cu dedicații, oferite copiilor la întâlnirile cu scriitorii: **Vasile Romanciuc** („Pentru dragii

cititori ai Bibliotecii «Târgu-Mureș» din toată inima...»); **Iulian Filip** („Copiilor temerari care trec pragul Bibliotecii «Târgu-Mureș» și mă caută – aici mi-s plăcințele mele coapte pentru voi”); **Ianoș Țurcanu** („Micilor cititori dragi inimii mele – cu simpatie”; „Să ajungeți la cartea pe care o căutați și să vă fie de folos”); **Claudia Partole** („Celor mai fideli prieteni ai Cărții – Copiilor – un dar din dar de Cuvânt”; „Dragul meu cititor, să știi că lumea cărții este tot ce avem mai frumos și mai curat aici, în lume. Uplete-te de această lume și fericit vei fi”); **Arcadie Suceveanu** („Cititorilor le doresc succes în toate și să nu uite care și unde ne este rădăcina”); **Silvia Ursache** („Vă doresc să fiți ingenioși și deștepți, ca eroii acestei cărți – Aventurile lui Iulian”); **Nicolae Rusu** („Micilor cititori de la Biblioteca «Târgu-Mureș», frați de stele și de suflet cu scriitorii, cele mai frumoase urări și sincera simpatie a autorului” – dedicație scrisă pe cartea *Frații de stele*, care a luat premiul *Cartea Anului – 2010*) etc.

Pentru tineret, cu îndemn la studii asidue au dăruit cărți cu dedicații dr. hab. Sergiu Pavlicencu; dr. hab. Anatol Petrencu; dr. Ion Negrei; dr. Sergiu Musteață; dr. hab. Anton Moraru; dr. hab. Ion Ciocanu; conf. univ. dr. Larisa Cuznețov; conf. univ. dr. Vasile Șoimaru; acad. Petru Soltan; dr. Ana Bantos; dr. hab. Vlad Pâslaru; dr. hab. Ion Holban; dr. hab. Mihail Dolgan; dr. Veronica Postolachi. Aceleași categorii de cititori i se adresează lingvistul și cercetătorul Vlad Pohilă: „Vă îndemn să răsfoiți și această carte. Dacă vi se pare cam mare... alegeți alte cărți mai «suple»! Important e să citiți ca să vă desfățați sufletul, ca să fiți puternici datorită cunoștințelor, ca să știți mai bine *Limba Română! Aprilie 2009*” (pe volumul *Și totuși, limba română*).

În cei 17 ani de activitate a bibliotecii au mai donat cărți cu dedicații scriitorii: regretații **Serafim Saka** („Pentru numerosul cititor de la Biblioteca «Târgu-Mureș» cu dragoste și respect pentru aceste albine bibliotecare”), **Dumitru Matcovschi** („Pentru

cititorii Bibliotecii «Târgu-Mureș», cu multă dragoste, cu dor, de la autor”), **Aureliu Buiuoc**, **Iacob Burghiu**, **Aurel Scobioală**, **Victor Dumbrăveanu** („Dragilor mei cititori, datorită cărora mă mențin pe linia de plutire a existenței și a creației”; „Celei mai dragi sufletului meu, Bibliotecii «Târgu-Mureș»”), dr. Vlad Chiriac („Binecuvântez cartea Lumini modelatoare, la care am depus toată ardoarea întru a scrie un modest studiu”), care mulți ani a condus Salonul literar-artistic „Lumina din vatră” din cadrul bibliotecii noastre.

Au mai îmbogățit colecția noastră de cărți cu dedicații și alți condeieri basarabeni: Galina Furdui („Cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș», multă inspirație și capacitate de asimilare a Luminii”; „Multă Lumină pentru Cugetul inimii”), Victor Prohin, Emilian Galaicu-Păun („Pentru Domnia Sa Cititorul, să crească și să-și sporească rândurile”), Raisa Plăieșu, Valeriu Matei, Grigore Drăgan, Lidia Hlib, Lucreția Bârlădeanu, Eugenia Bulat, Gheorghe Cutasevici, Marcela Mardare („Dragi prieteni ai cărții! Nu uitați de unde veniți, care vă sunt rădăcinile. Avem un neam mândru, harnic, bun la suflet care se menține pe acest pământ prin faptele pline de glorie, prin istoria pe care a creat-o și ne-a lăsat ca moștenire un grai dulce și nemuritor, un colț de rai nemaipomenit de frumos și valori spirituale care ne semnifică în lume”), Aurelian Silvestru, Pavel Balmuș, Irina Nechit („Bibliotecii «Târgu-Mureș», în speranța că avem cu toții viitor”), Valentina Stoica, Victor Ladaniuc, Ion Iachim, Valeriu Matei, Larisa Turea, Vitalie Ciobanu ș.a.

Dedicații ne-au oferit și multe personalități ale artei: criticul de teatru și diplomatul Aurelian Dănilă (la cartea *Opera basarabeană*); muzicienii Eugen Doga, Anatol Mățu („Din toată inima vă doresc Credență, sănătate și să iubiți folclorul nostru românesc”), Ștefan Andronic („Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș», care își face din plin datoria pentru purificarea limbii române”), Eugen Mamot („Cu multe urări de sănătate

și prosperare pe tărâmul educației tinerei generații"); Vlad Matcovschi („În dar Bibliotecii «Târgu-Mureș» pentru a fi la dispoziția tuturor celor îndrăgostiți de muzică. Cu drag – de la autor”), interpreții Maria Iliuț, Maria Mocanu, Gheorghe Gheorghiu; actorii Ninela Caranfil, Paulina Zavtoni, Dumitru Fusu; artiștii plastici Iurie Matei, Eugen Țăbârnac, Iurie Canașin („Pentru dna Claudia Șatravca, cu mare admirație, respect și speranță în colaborarea noastră comună, înflorirea bibliotecii și a Țării” – dedicație făcută în 1997, cu ocazia inaugurării celei de-a X-a expoziții personale de sculptură și grafică în cadrul Zilelor Bibliotecii „Târgu-Mureș”).

Ne-au trecut pragul și **au ținut să facă dedicații reprezentanții multor altor profesii:** jurnaliștii Constantin Tănase, Nicolae Roibu („Pentru colaboratorii Bibliotecii «Târgu-Mureș» să crească din punct de vedere spiritual Cât îi Mureșul de mare... și să aibă parte în viață numai de întâmplări fericite”), Maria Saharneau, Alexandru Bantoiș, dr. Mihai Lescu, Zina Izbaș, Valeria Dascăl-Florea; folcloristul prof. dr. Tudor Colac; medicii Nicolae Bălțescu, Emilia Malai-Bazic („Cu drag cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș» cu îndemnul de a ocroti natura și mediul în care trăim”); managerul în cultură Tatiana Popa; astrologul Tatiana Paladi („Colectivului Bibliotecii «Târgu-Mureș», în semn de recunoștință și cu îndemnul să-l căutăm împreună pe Dumnezeu în cer și în noi” – dedicația este făcută pe una dintre cele trei cărți scrise de autoare în baza colecției, cu suportul colaboratorilor bibliotecii noastre și lansate în cadrul bibliotecii: *Astrodestinul Moldovei, Cosmologia: pentru și despre părinți, Moldova în anul 2010*); traducătoarea Elena Garaz („O speranță pentru toți cititorii bibliotecii. Iubiți, sperați și credeți în lucrurile bune! Doar cu speranța și dragostea pășim prin viață”).

Participând la lansările de carte în cadrul Hramului Chișinăului, am avut frumoasa ocazie să primesc, în dar, cărți cu autograf de la funcționarii publici **Serafim**

Urecheanu, ex-primar de Chișinău (pe cartea *Rămân al vostru*), **Leonid Bujor**, ex-pretor al sectorului Centru (pe albumul *Chișinău – sectorul Centru: La răscruce de milenii*).

În cadrul programului tradițional *Chișinăul citește o carte*, am primit autografe de la **scriitorii ale căror cărți au fost propuse spre lectură cititorilor în ultimii ani:** Dumitru Crudu – *Măcel în Georgia* („Cititorilor Bibliotecii «Târgu-Mureș», admirația unui cititor al Bibliotecii”), Nicolae Rusu – *Alunelul* („Dragilor cititori de la Biblioteca «Târgu-Mureș» viața să vă fie de poveste din toată inima autorului. 28.05.2009”), Ion Hadărcă – *Grăuncioare de lumină* („Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș» cu dragoste! 12.07.2010”), Aurelian Silvestru – *Cel răătăcit* („Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș», în speranța unor cititori deosebiți. 15.06.2011”), Savatie Baștovoi – *Diavolul este politic corect* („Pentru Biblioteca «Târgu-Mureș», 15.06.2011”), Anatol Moraru – *Nu mă tentează* („Pentru dragii cititori ai Bibliotecii «Târgu-Mureș», o instituție frumoasă cu bibliotecari inimoși, această carte cu tot dragul. 17.05.2012”).

O pagină apartine în colecția *Cărți cu dedicații* a Bibliotecii „Târgu-Mureș” au înscris colegii de breaslă, între care conf. univ. dr. **Lidia Kulikovski**, ex-director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, care ne-a donat cărțile sale cu dedicații: „Bibliotecii «Târgu-Mureș» – aniversară în 2011 – de la protagonistă, la fel aniversară în 2011. Volumul bibliografic demonstrează ce poate face un bibliotecar printre cărți. Tot respectul și admirația mea pentru tot ceea ce faceți. 20 mai 2011” – dedicație pe biobibliografia *Viața printre cărți: Lidia Kulikovski*; „Bunilor, competențelor care trudesce la Biblioteca «Târgu-Mureș», lor, bibliotecarilor de nota «10», care o țin ordonată, atractivă, utilă celor care au nevoie de cunoaștere”; „Foarte dragi inimii mele și, cred, dragi tuturor, pentru colecția cu certe valori informaționale și patrimoniale, pentru inimoșii profesioniști, fideli bibliotecari care muncesc cu dăruire și valorifică comoara pe care o dețin”; „Tuturor celor care

vin să se delecteze și să utilizeze patrimoniul bibliotecii” – dedicații pe cărțile Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate, Cartea, modul nostru de a dăinui; Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor, Biblioteconomie și pe biobibliografia Lidia Kulikovski (2006); **Alexe Rău**, directorul Bibliotecii Naționale: „Bibliotecii «Târgu-Mureș», instituție de duminică, cu bibliotecare de zile mari. Vă slăvesc pe toate”; „Bibliotecii, un loc drag inimii mele, un loc în care prietenii noi – oameni și cărți – te fac să uiți de trecerea timpului...” – pe cărțile Dialoguri, Un fir cu plumb atârnat de un lucru fragil și înaripat; **Claudia Balaban**, directoarea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”: „Dnei Claudia Șatravca, cu multă dragoste și respect. 13.04.2011” – dedicația scrisă pe cartea Doamna din Castelul-cu-ziduri-de-carte, editată la aniversarea protagonistei; **Ion Șpac**, bibliograf: „Bibliotecii «Târgu-Mureș» cu aleasă considerațiune”; **Ludmila Corghenci**, director adjunct, Departamentul Informațional Biblioteconomic, ULIM: „Dnei Claudia Șatravca, confirmându-mi respectul și gratitudinea specială” – autograf pe lucrarea Bibliotecarul și Biblioteca: aspecte ale eficienței profesionale (2009); **Lidia Sitaru**, director al Bibliotecii Publice Raionale „Alexandru Donici” din Orhei: „Bibliotecii «Târgu-Mureș» cu considerație profesională” – dedicație scrisă pe dicționarul bibliografic Personalități orheiene în domeniul culturii, artei și literaturii (2008). Colegii, directori de filiale ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” ne-au lăsat în semn de parteneriat profesional dedicații pe cărțile elaborate: **Parascovia Onciu**, director al Bibliotecii „Transilvania” („Cu drag, prietenei și kolegei mele de breaslă Claudia Șatravca, ofer această lucrare cu amintiri legate de activitatea Bibliotecii „Transilvania” timp de 20 de ani. Sunt amintirile colegelor noastre cu care toți acești ani am fost un tot întreg, gândind spre binele și prosperitatea bibliotecilor. Vor trece anii, răsfoind paginile ne vom aminti de oamenii dragi cu care am

colaborat, de locuri frumoase din Transilvania pe care le-am vizitat împreună. Cu prețuire, Parascovia Onciu. 25.10.2011”); **Elena Roșca**, director al Bibliotecii Publice „Albă lulia” („Colegelor și cititorilor de la Biblioteca «Târgu-Mureș» cu respect de la «Albă lulia» – biblioteca Unirii Neamului” – dedicație pe cartea Biblioteca – o carte deschisă a sufletului, 2006); **Elena Butucel**, ex-director al Bibliotecii Publice „Ovidius”, ne-a lăsat o dedicație pe cartea aniversară Izvor de lumină – Biblioteca: 15 ani de activitate („Prin trecerea timpului, se adună în jurul nostru, tot mai multe lucruri realizate și oamenii care au pus umărul pentru obținerea rezultatelor. Să ne bucurăm împreună de prosperitate. Vă ofer un exercițiu de admirație închinat lecturii. Cu respect, pentru kolegele de la Biblioteca «Târgu-Mureș». 12 mai, 2009”); **Ludmila Plopa**, director al Bibliotecii Publice „Târgoviște”, ne scrie pe cartea Târgoviște: sub semnul aniversării: „Echipei de bibliotecari de la Biblioteca «Târgu-Mureș», această lucrare aniversară, în semn de colaborare și prietenie. Succese în promovarea Cărții, cât mai mulți cititori fideli. 11 octombrie, 2010”; **Alexandru-Horațiu Frișcu**, director al Filialei Cornului, epigramist („Pentru cititorii Bibliotecii «Târgu-Mureș», pentru frumoasa-i echipă în frunte cu directoarea profesionistă, Claudia Șatravca” – dedicație pe cartea Demitizarea nimicului, 2001).

Spuneam la începutul acestui articol că biblioteca, astăzi, este un organism viu, care întrunește caracteristicile esențiale ale acestuia – se naște, crește și se dezvoltă atât cantitativ, cât și calitativ, relaționează cu lumea din exterior, generează plusvaloare. Ar fi de precizat totuși un aspect: biblioteca modernă este un organism viu unic în felul său, deoarece viața ei nu are sfârșit, ci, din contra, este garanția nemuririi și a continuității cugetului și spiritului uman. Un rol important în această misiune specială le revine, bineînțeles, cărților cu dedicații ce se constituie într-o rezistentă punte de legătură dintre oameni, generații, vremuri, locuri...